

MARIBORSKI

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 9'50.— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, četrtek 15. aprila 1920.

St. 85.

Naša vlada za sporazum z Italijo.

Pred koncentracijsko vlado v Beogradu. — Albanija proti Italiji ter za neodvisnost.

Avstrija in Italija.

Avstrijsko časopisje se te dni mnogo bavi s potovanjem državnega kanclerja dr. Rennerja v Rim. Mi smo o odnošajih Avstrije do Italije obširno spregovorili že poprej v svoječasnem članku »Italija ali SHS«, vendar pa smatramo potrebno, da se nekoliko pobavimo z zanimivim člankom, ki ga prinaša graška »Tagespost« v svoji 100 številki: »Der Herr Staatskanzler als Rompilger«.

Spočetka pravi, da se dr. Rennerju ne sme zavidati njegovega potovanja v Rim, ker mu razna potovanja ne dopuščajo niti toliko, da bi se za hip oddahnil. Kanclerja so v Rimu nepričakovano prijazno sprejeli, toda ako bodo Italijani tudi res tako iskreno izpolnili vse, kar sedaj Avstriji obljublajo, o tem dvomi. Dr. Renner je prevelik optimist tako in internis, kakor in externis. Kljub vsemu prijaznemu sprejemu in navdušenju pa vendarle ni mogel dr. Renner pozabiti, da je bil južni Tirol Avstriji ravnotako odrezan, kakor — Maribor in dravska dolina. V Rimu si ne smejo misliti, da so Avstrijci mnenja: Si duo faciunt idem, non est idem. Ta nasilstva Avstrijci ne bodo mogli nikoli

pozabiti, dokler ne bodo poravnana. Radi tega svari kanclerja pred presangvinistično navdušenostjo za Italijo. To pa ne radi tega, ker dvomi nad iskrenostjo Italije, pomagati Avstriji, saj ni noben poprej sovražen narod tako odkrito pokazal svojo dobro voljo pomagati pohabljeni državi, ki se imenuje republika Avstrija, kakor je to pokazala ravno Italija. Dvomi pa, če bo Italiji vse to možno.

Italija pa tudi ve, da je dr. Renner ob svojem nastopu sprejel geslo »zapadne orijentacije« (zveze z Nemčijo) ter da ni bil nikoli preveč iskreno naklonjen Italiji.

V Rimu izrečene besede kažejo pač na dobro voljo, doslej pa vendarle niso obrodile bogve kakih praktičnih dobrot in vezanih dolžnosti. Ves iskren sprejem je končno le »une chose, que va sans dire« ter prav nič ne veže. V diplomaciji cenimo courtoisijo zato tako visoko, ker olajšuje delo, s tem, da je prva pot do sporazuma. Vendar pa je še mnogo drugih stvari, ki so mnogo važnejše nego je courtoisija. In dr. Renner bo imel mnogo dela, ako bo hotel vse to uresničiti. Pred vsem pa bo moral prepričati Italijo, da obstoja tudi na avstrijski strani resna volja odstraniti vse zapreke, ki dele Avstrijo

od Italije. Istotako bo moral tudi prepričati da dunajska ljubezen in naklonjenost do, ne ne preveč dragega, južnega soseda (Jugoslavija) ni tako velika, da bi bila na poti presrčnim, iskrenim in res tesnim odnošajem med Avstrijo in Italijo.

Končno pravi, da je treba upoštevati, da je bila Italija prva in edina od vseh sovražnih držav, ki se je z ljubeznijo zavzela za nesrečno Avstrijo, dočim ni Jugoslavija nikoli pokazala resne volje in naklonjenosti, nasprotno, skušala je še otežkočiti prijateljske odnošaje s svojim šovinističnim nacionalizmom in preganjanjem Nemcev na Štajerskem in Koroškem, ter drži še vedno zasedeno Radgono in Špilje, čeprav ji niti po st. germainski mirovni pogodbi ne pripadata.

S simpatiziranjem do Jugoslavije je Avstrija napravila veliko napako, katero bo treba popraviti. Italija je pokazala z nepričakovano prijaznim sprejemom dr. Rennerja, da ima resno voljo delati z Avstrijo in za Avstrijo in sedaj je na dr. Rennerju, da tudi s svoje strani isto pokaže, seveda je to odvisno tudi od tega, kako bo postopala Italija na Tirolskem. Če se vse to posreči, potem je potovanje dr. Rennerja važen zgodovinski dogo-

Ben Abeba:

Na kraljevem dvoru.

(Pravljica za tiste, ki se jih tiče.)

Daleč v deveti deželi je bil dvor silnega in mogočnega kralja, vladarja cele dežele. Na tem dvoru je bila velika dvorana, kjer je kralj nastopal v družbi svojih dvorjanov in dvorjanic, svetovalcev in služinčadi pred mnogobrojnim občinstvom. Ta dvorana je bila tako prirejena, da se je dala hitro in lahko spremeniti v karkoli je kraljevo srce hotelo in zaželelo. Včasih je bila bajen vrt, včasih sijaina dvorana, potem zopet borna kočja, šumeči les, pusta kamenita puščava, nad katero je ležala gosta črna noč, z neba pa so sijale neštete svetle zvezde.

Kralj je ljubil to dvorano, živel je le od njenega čara in se ni brugal za ostalo kraljestvo, zato pa je ljudstvo propadalo, mesto da bi napredovalo ter se dvigalo in izpopolnjevalo. Toda tudi ljudstvo je ljubilo to dvorano in svojega kralja. Navadilo se je tako nanj in na njegovo delo, da je pozabljalo na vse drugo, in je hvalilo vse, karkoli je naredil.

Kralj Čičnu, ker tako se je imenoval, imel v svoji dvorni službi jako različne ljudi. Iz vseh vetrov so prišli k njemu in on

jih je sprejel. Pa kakor nikjer niso vsi ljudje enaki, tako tudi njegovi služabniki niso bili. Poleg globokih in po popolnosti stremeh je imel tudi plitveže, pustolovce in slavohlepneže, ki so mislili, da so že samo radi tega, ker so v kraljevi službi nedotakljivi, popolni, mogočni in sveti. Bog ne daj, da bi se bil kdo drznil grajati njihovo delo; zasovražili bi ga bili, preganjali in blatili pri kralju in pri ljudstvu.

Kakor pa se smatra za najvzvišenejšega in najpopolnejšega vedno pred vsem vsak oni, ki je najslabši in najpuhlejši, tako je tudi na tem dvoru najvišje vihal svoj nos kraljev tajnik Geljšva. Toda ne le on sam, tudi odaliska Avi, glasbenik Kinlepak-dop in še več drugih mu je delalo družbo ter mu pritrjevalo.

Zgodilo pa se je, da sta prišla iz daljne dežele v ono mesto, kjer je stal dvor kralja Čičnuja, dva poeta-popotnika. Eden se je imenoval Hal, drugi pa Harre. Že ko sta dospela do prve hiše, sta slišala o mogočnem kralju in o njegovem dvoru, zato se nista mogla premagati; napotila sta se tudi onadva na dvor, da vidita kraljevo skrivnostno dvorano. Pomešala sta se med ljudstvo ter postala stalna gosta. Edina pa si nista bila.

Poet Hal je trdil, da je kraljeva dvorana skoro edina ustanova v mestu, ki drži ljudstvo v dobrem razpoloženju, ter se radi tega niti onega kar je slabo ne sme grajati, temveč prezreti in samo hvaliti. In tako je poet Hal tudi vedno delal. Poet Harre pa je bil drugačnega mnenja. Halove trditve sicer ni popolnoma izpodbijal, toda vkljub temu je menil, da kralju in ljudstvu bolj ustreže in več koristi, ako ga opozori na nedostatke in zablode, kakor pa ako hvali vse vprek, ter tako zapelje in pokvari ljudsko mnenje ter ga, mesto da bi se izpopolnjevalo in tudi samo učilo misliti višje, navadi zadovoljevati se z vsem, karkoli mu nudita kralj in njegova dvorana.

Tako se je nekega dne dvignil poet Harre ter je začel ljudstvu grajati slabe in hvaliti dobre dvorjane, pravično, kakor si je vsak zaslužil. Sicer ni govoril popolnoma odkrito, kakor je čutil, ker ako bi bil to storil, bi bila njegova graja še mnogo, mnogo večja in obširnejša; toda že s to malo resnico, ki jo je povedal ljudstvu, si je nakopal sovražstvo in zasledovanje gotovih dvorjanov in dvorjanic. Ker pa mu drugače niso nič mogli, ker v deželi onega kralja je vladala popolna svoboda besede in tiska, so ga med seboj

dek za obedve državi, drugače pa bo vse to »un buco nell' aqua«.

Ko bo potem potoval dr. Renner v Beograd, ne bo potoval kot prosjak, ampak kot mož z močno oporo, ki mu ni treba za vsak vagon moke podati posebnih obljub.

Ako resumiramo sedaj vse to kar smo slišali iz Gradca, pridemo do rezultata, ki slove nekako tako: Avstrijska kakor tudi italijanska želja je, da bi se ti dve državi čim tesneje združili! Kaj vodi Avstrijo v naročaj Italije? Pomanjkanje, ponižanje, osamelost ter sovraštvo do nas, Jugoslovenov. Italija pa potrebuje Avstrijo za to, da bo od zgoraj pritiskala na onega, na katerega bo ona pritiskala od spodaj, to je — na nas. Ne ljubezni do trpečih, o ne, te egoistična, verolomna Italija ne pozna. Kakor je osleparila nekoč staro avstrijsko monarhijo, tako hoče sedaj oslepariti avstrijsko republiko.

Na drugi strani pa nas vse to uči, da sovraštvo med Nemci in Italijani ni bilo nikoli resnično in nepopravljivo, da so se, kadar je šlo proti Slovanom vedno našli in se bodo našli tudi v bodoče. Nemci in Italijani, ki so si bili do včeraj sovražniki, ki so bili med seboj eno najstrašnejših bitk, so danes prijatelji, da, še več — zavezniki. Nov položaj zahteva nove orientacije, dober diplomat to ve, in dr. Renner in Nitti sta dobra diplomata.

Kaj pa mi? Tudi mi smo bili do včeraj prijatelji in zavezniki marsikatere države in naroda, ki nam je danes sovražen, smo pa tudi sovražniki onih, ki so nam bili sovražniki do včeraj. Mesto da bi iskali nove orientacije, ki bi odgovarjala našim novim interesom, prosjčimo okrog naših dosedanjih prijateljev ter se jim s silo obešamo na vrat, čeprav bi lahko spoznali že davno, da nimajo sedaj, ko smo jim z rekami krvi pomagali do zmage, nobenih simpatij več za nas. Naš narod je rodil že mnogo velikih mož, toda diplomatov nam še ni rodil. Ti, ki jih danes imenujemo naše diplomate so navadni povprečni dilemtanti. Čas vročega železa gre mimo nas — toda mi ga ne kujemo in

in pred ljudstvom šmešili in grdili. Trdili so celo da je osel, mlečnozobec in še mnogo drugih takih nedostojnih imen so mu dajali. Posebno hudo sta ga zasramovala nekega večera, ko je kralj posadil na tron v dvorani nekega drugega dvorjana kot kralja, da je sprejemal snubače, ki so hodili prosit za roko njegove hčere. V temi za tronom sta ga tajnik Geljsva in glasbenik Kinlepak-dop zasramovala z vsemi mogočimi grdimi premiki. Par dni pozneje se je spravila nadenj pa odaliska Avi. Poet Harre je vse to vedel, noben dvorjanik mu tega ni povedal, toda vedel je venjarle, ker v tisti dvorani so imele tudi stene ušesa in so znale govoriti. Poet Harre si radi tega ni delal težkega srca, čutil se je prevzvišenega, bil pa si je tudi trdno v svesti, da služi dobri stvari in da ga pri vsem delu vodi samo ljubezen do stvari same.

Toda, kako se je vse to končalo, bo marsikdo vprašal. Žalostno, jako žalostno. Kralj Čičnu ni cenil svojih dvorjanov in dvorjanic po sposobnosti, ampak mnogo bolj po prilivnosti, zato tudi v svojih darovih, ki jih jim je delil ni bil popolnoma pravičen. Radi tega so po končanem službenem roku zapustili njegov dvor ter se ponudili v službo drugim kraljem. Tako so storili vsi najboljši, slabi pa so ostali. Kralj in njegovo kraljestvo pa sta propadla, mesto da bi se dvigala. Poeta Hal in Harre pa sta odšla po svetu, bogve kam...

ko bo prišel čas, ko bi potrebovali prijateljev, bomo — sami.

Kakor v notranji politiki, tako smo dilemtanti tudi v zunanji.

Zastave novih držav.

Svetovna katastrofa, ki je zrušila stare mogočne države, je stvorila na njihovem teritoriju nove, ki so si morale, kakor običajno, oskrbeti in določiti tudi svoje državne zastave. Ker bomo te zastave danes ali jutri zazrli plapolati na konzulatih itd. nas zanima kako izgledajo. Poljska državna zastava ima vodoravno belo-rdeče proge z rdečim ščitom v zgornji polovici na katerem se nahaja beli poljski orel. Orel nosi, vključno temu, da je poljska republika, še vedno krono. Albanska zastava je rdeče-črna ter nosi tudi orla z dvema glavama. Tu so napravili Albanci heraldično napako, ker se praviloma sme staviti le barvo na barvo. Ukrajinska državna zastava ima čez rmeno polje vodoravno modro progo, kar je v razlagi simbolično razloženo kot modro nebo nad pšeničnim poljem najbogatejše evropske žitnice. Belo-rdeča z modrim trikotom v sredini je zastava čehoslovaške republike. Moder trikot so prevzeli radi slovaške zastave, ki je taka kakor slovenska ter pomeni simbolizirane modre vrhove Karpatov. Letlandska zastava je rdeče-bele-rdeča in sicer tako, da sta obedve rdeči vodoravni progi dvakrat širji nego srednja, bela. Simbolična razlaga pravi, da pomenijo rdeče proge prelito letlandsko kri. Vodoravne proge sta si izvolili tudi še dve drugi na teritoriju nekdanje Rusije nastali državi: Estonska modro-črna-belo, ter Litavska rmeno-zeleno-rdečo, vsekakor nekoliko preveč futuristično. Finska si je izvolila belo zastavo na kateri se razpenja črna-modra križ. Avstrijska zastava je podobna letlandski, tudi ona je rdeče-belo-rdeča, toda s to razliko, da so vsa polja, ki so tudi vodoravna, enako široka. Kavkaška republika Georgija si je izbrala zelo pisano zastavo, je namreč purpurno rdeča ter posejana z enako širokimi črno-belimi polji. Hedžaško kraljestvo si je tudi že izvolilo svojo zastavo, ki sestoji iz vodoravnih črno-zeleno-belih prog.

Dnevne vesti.

† **Ravnatelj Schreiner.** Včeraj ob 6. uri zjutraj je umrl gospod Hinko Schreiner, ravnatelj državnega moškega učiteljskega v Mariboru. Naše šolstvo je izgubilo z njim svojega najodličnejšega zastopnika. Blagi pokojnik je bil kot pedagog in pisatelj visoko čislán ne samo pri nas Jugoslovenih, temveč tudi v inozemstvu. O njegovem delovanju na šolskem polju ter tudi o Hinku Schreinerju kot človekoljubu, bomo pisali obširneje v eni prihodnjih števil našega lista. Pogreb g. ravnatelja Schreinerja se vrši jutri, dne 16. t. m. ob 14. uri popoldne iz učiteljskega v Trubarjevi ulici na pobreško pokopališče. Velepošтовani rodbini Schreinerjevi naše iskreno sožalje. N. v. m. p.!

O zdravnikih. Ministrstvo za narodno zdravstvo objavlja seznam zdravnikov, iz katerega je razvidno, da sta v Beogradu 102 zdravnikov, dočim v Stari Srbiji in Macedoniji ni niti enega. — To je torej precej enako, kakor pri nas v Sloveniji. Zdravniki se malo zavedajo svojih dolžnosti, ako hočejo živeti samo po mestih. Po deželi so se po vojni razpasle razne bolezni, treba bi bilo med ljudstvom predavanj in vzgoje o narodnem zdravju. Zdravnik bi imel tu več pomena, nego samo o priliki, ko pride bolezni v hišo. Moral bi biti nekak vzgojitelj zdravega naroda. Za take stvari ni dovolj izdajati kak list, treba je žive besede. Narod je brez

zdravnikov, zdravniki pa posedajo po mestih. Kam to vodi?

Še vedno so stari. Prejeli smo: Za železnico v Krčevini je samo ena gostilna, toda kdor hoče tam svoj denar zapraviti, ga mora ponuditi v nemškem jeziku. Ko sem zadnjič zahteval slovensko vrček piva, mi je gostilničar Marek osorno odvrnil: »Was ist das? Ich verstehe das nicht. Und überhaupt...« Dalje ni govoril, toda mislil si je menda »na vindlišarsko naročilo ne dam nič.« Radoveden sem, če ve naše okrajno glavarstvo, komu daje gostilničarske koncesije?

Okrajno glavarstvo zapira gostilne in jemlje koncesije po navodilih, ki jih dobiva od klerikalne klike. V bližini Maribora je hiša, ki ima gostilniško koncesijo najmanj 50 let in je edina narodna gostilna v kraju. Med vojno je bila vsled razmer zaprta, a davek se je plačeval ves čas. Sedaj pa pride okrajno glavarstvo in navzlic prošnjam mladoletnim otrokom odvzame koncesijo, češ, da je med vojno ni nikdo izvrševal.

Zaupni sestanki v senci bajonetov. Danes sedijo na vladi vendar samo člani »Kmečke zveze,« torej zaupniki slovenskega kmetijskega ljudstva. Kako pa ravna ta kmetijska stranka s svojimi kmeti? Ako se snidejo vaški prebivalci na kak pogovor, že stoji pred vrati žandar in prisluškuje, da bi vjel kako besedo in zaprl »zločinca« ali izdajalca farovških interesov. Pri Sv. Marjeti ob P. je sklical zadnji pondeljek prof. Voglar zaupnike na zaupno posvetovanje. Ko so to vladni ekspozenti zvedeli, so sklenili sestanke razgnati. Dva orožnika sta v sredi izvajanj našega poslanca prišla do vrat zborovalne sobe ter prisluškovala, noter pa si vendar nista upala ter sta konečno izginila v temni noči. Okrajno glavarstvo pa vprašamo: Po kaki pravici smejo hoditi orožniki po hišah in groziti ljudem in jim prepovedovati obisk takega sestanka?

Vzorna božja služba. (Dopis). Pretečeni praznik sem napravil izlet na Vurberk. Ker je zvon v Frauštudnu prav isti čas klical vernike k maši, hotel sem tam opraviti svojo versko dolžnost. Pričela se je služba božja. Na leco je prišel majhen in mlad svečenik. Na prvi pogled sem vedel, da ta gospod spada med »vojskujoče pope«. Hitro po trditvi, da so Judje mesto zloglasnega Barabe obsodili na smrt nedolžnega Kristusa, je prišel v svoj pravi element. Barabo je primerjal z naprednimi strankami, Kristusa pa s klerikalci. Krilil in kričal je kot derviš, sikal krog sebe kot razjarjen gad, ter metal ogenj in žveplo na vse ljudi, ki niso klerikalnega mišljenja. V tistem trenotku sem verjel, česar prej nisem mogel, da so v ptuškem okraju začeli ponekod kmetje v cerkvi ugovarjati hujskajočim duhovnikom, drugod pa so med tako pridigo zapustili v 5 minutah vsi moški cerkev. Zakaj peša torej vera?

Narodni dobrotnik. Posesnik znane gostilne v Ljubljani »Pri belem volku« g. Josip Lenče je umrl. Mož je bil znan naroden človek. Ustvaril si je lepo premoženje in je bil vedno pripravljen podpirati naša nar. društva. Njegova gostilna je zbrala mnogo v nar. namene. Pokojni g. Josip Lenče, gostilničar v Ljubljani, je v svoji oporoki volil v narodne namene tele svote: »Družbi sv. Cirila in Metoda« 50.000 K; »Glasbeni Matici« v Ljubljani 10.000 K; »Ljubljanskemu gasilnemu društvu« 2000 K; »Pevskemu društvu« »Slavec« 2000 K; »Pevsk. društvu« »Ljubljanski Zvon« 1000 K; »Učiteljskemu konviktu« 1000 K; dijaškemu podpornemu društvu »Radogoj« 5000 K; mestnim revežem ljubljanskim 2000 K; revežem na Bledu 1000 K; Marijanišču v Ljubljani 100 K; ustanovi za ubožne obrtnike slovenske narodnosti 10.000 K.

Jugoslovanski poslanik v Pragi g. Ivan Hribar se je odpeljal včeraj v Cerklje na Gorenjskem. Koncem tega tedna se vrne zopet v Prago.

Mariborski šport. Za vsako mesto je športni prostor velike važnosti, ker omogočuje telesno vzgojo mladine in nudi tudi občinstvu

primerne zabave s športnimi prireditvami. Mariborska nemška društva so imela doslej športne prostore zunaj na Teznom. Prostorji pa niso bili niti ograjeni, niti urejeni in preveč oddaljeni od mesta. Zato si je „Sportni klub Maribor“, ki je imel postati središče slovenskega športa, iskal prostore bližje mesta in je skušal za svoje namene prirediti „Ljudski vrt“. Olepševalno društvo je s tem soglašalo, ker bi dobilo od prostora lepe dohodke in bi „Ljudski vrt“ vsled tega nič ne trpel na svoji krasoti, saj je namenjen ljudski zabavi. Tako je bilo že skoraj vse urejeno, ko je pregledovalna komisija prišla na to, da stoji v oporoki onega dobrotnika, ki je „Ljudski vrt“ daroval mestu, dobesedno zapisano, da se v „Ljudskem vrtu“ ne sme izsekati nobeno drevo. Za prireditev športnih prostorov pa bi bilo treba nekaj dreves posekati — ostalo pa bi jih še dovolj za seme in za okras. Tako je vsa akcija S. K. Maribor splavala po vodi, in slovenski šport nima svojih prostorov. Odločitev ogledne komisije se nam zdi nekoliko preveč enostranska. Maribor ima tako lep in velik mestni park, da zadostuje za trikrat večje mesto, nego je Maribor. Ta park je komaj par metrov oddaljen od „Ljudskega vrta“. Za senco in sprehod nudi torej mestni park vsem dovolj prostora. Zato bi bilo primerno, da bi se oni del „Ljudskega vrta“, ki ga „Olepševalno društvo“ ne rabi za svoje namene, izpremenil v moderne športne prostore. Tu bi ne smela odločevati mrtva črka v oporoki, ki je bila pisana menda ob času, ko ni bil mestni park še v današnjem stanju — ampak praktični oziri na občinstvo in na potrebe novega časa. Toda odločitev je padla. S. K. Maribor bo moral iskati prostore drugod. Tako bo društvu nemogoče pravočasno v tej sezoni razviti svoje delovanje. Bilo bi dobro, da bi se o tem izpregovorilo od več strani, da bi prišlo javno mnenje do veljave.

Prepoved shodov. Ker se v občinah župnij Sv. Martin na Pohorju, Tinje, Sv. Venčesl, Slovenska Bistrica in Makole vedno bolj širi kužna bolezen črne koze, prepovejo se iz zdravstvenih ozirov v navedenih župnijah do preklica vsi javni shodi.

Telovadna akademija! Opozarja se, da je začetek akademije točno ob 20 (8) uri. Ker je program obširen je policijska ura podaljšana do 24 ure. Prosi se, da si vsak udeleženec preskrbi po možnosti vstopnico že v predprodaji, ki se vrši v trgovinah: Fr. Majer, Glavni trg in Zlatka Brišnik Slovenska ulica. Dovolje pa se bodo tudi na dan prireditve od 19 ure naprej pri blagajni.

Ženski shod in občni zbor „Zveze ženskih društev za Koroško“ se vrši dne 18. t. m. v Velikovcu. Ob 10. uri bo služba požja v mestni župni cerkvi, ob 11. slavnostno zborovanje na vrtu meščanske šole, ob 14. uri se vrši zborovanje delegatij v prostorih čitalnice, ob 15. uri gledališka predstava na slavnostnem zborovanju, po igri se vrši prosta zabava; nastopijo pevski zbori ter vojaška godba. Ob tej priliki bodo vozili v Velikovec od vseh strani naše Koroške posebni vlaki.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Avtomobilska poštna zveza Sv. Lenart—Maribor. Klerikalni hujskači so dosegli, da z 21. t. m. preneha avtomobilna poštna zveza Sv. Lenart—Maribor. Dne 11. t. m. so imeli tukajšnji klerik lci tozadevno zborovanje, kateremu je predsedoval blagoslovljeni voditelj Orla. Zlobni ljudje trdijo, da bo sedaj ta gospod prenašal pošto v nahrbtniku. — Imenovanje. G. nadučitelj Rado Kopic je imenovan za ravnatelja. Častitamo! — Odvetnik — tajnik. Pri nas opravlja odvetnik, kadar nastopa za načelnika in podnačelnika službo tajnika. — Stavka Marijinih devic. Device tukajšnje Marijine družbe baje štrajkajo, ker se silita v ospredje dve gospe udovi. So pač ljubosumne.

Kultura in umetnost.

K nocojšnji predstavi. Grillparzerjeva tragedija „Sappho“ je drugo dramatično delo

takrat šele 26 letnega pisatelja in je sedaj v slovenskem jeziku tretjič na repertoarju. Prvič so jo igrali v Al. Benkovičevem prevodu v Ljubljani l. 1900, drugič potem leta 1911, tretjo uprizoritev pa priredi nočoj naše mestno gledališče. Vsebina je nastopna: Sappho, slavna grška pesnica, ki se vrača z olimpijskih iger kot z lovorom ovenčana zmagovalka, se, dasiravno že ob slovesu svojih mladih dni, še zaljubi v lepega a preprostega mladeniča Phaona. Tudi njega je očarala njena slava in prevzet od občukov si domneva, da jo tudi on ljubi. Zato ji sledi slepo na njen dom. Ko se mu pa vzbudi tukaj prava ljubezen do dekleško nežne Sapphine sužnje Melitte, spozna, da so bila njegova čustva do velike pesnice le navdušenje in občudovanje njene pesniške duše. Skupno z ljubljeno Melitto skuša torej pobegniti. Sappho uvidi zagrešenost svojega ravnanja in svojo brezupno izgubljenost ljubezen ter se sreči mladih zaljublencev umakne s prostovoljno smrtjo. P.

Odprto pismo

gosp. Fr. Žebotu, uredniku „Gospodarja“
v Mariboru.

Ker se ne križata več najini poti, Ti pišem sledeče pismo:

Spoštuješ Tvoje zmožnosti, pripoznam Ti tudi, da si eden izmed najboljših delavcev klerikalne stranke. Radi tega se čudim, da Te je neki Tvoj pristaš iz Zrkovc spravil 1. aprila na led. Članek o socialnodemokratskem shodu pri D. M. v Brezju je popolnoma zviti s trte. Jaz kot demokrat nisem 1. sklical shoda, 2. tudi nisem agitiral za njega. Prav tako so, z izjemo Strameca, vsi imenovani organizirani v demokratski stranki.

Zemljič Maks, učitelj v Brezju.

Zadnje vesti.

Naša vlada za sporazum z Italijo.

LDU Beograd, 14. aprila „Balkan“ piše o jadranskem vprašanju: Včeraj je bila seja ministrskega sveta, na kateri je bil od demokratske zajednice prisoten g. Drašković. Kolikor smo mogli izvedeti iz merodajnega mesta, se Italija žuri, da bi se to vprašanje rešilo čimprej in poižkuša z nami neposredni sporazum. Vlada je pripravljena za lojalni sporazum, ki bi omogočal, da bi se v bodoče razvili tesnejši politični in gospodarski odnošaji med Italijo in našo državo.

Pred koncentracijsko vlado.

Beograd 14. aprila. „Balkan“ piše pod naslovom: „Protić in Drašković pretresujeta vprašanje o novi koncentracijski vladi.“ Protić kaže pripravljenost, da bi se omogočila taka vlada. Pa tudi na drugi strani se opažajo iste tendence. Objaviti moremo kot zanesljivo vest, da so demokratije pripravljeni dopustiti, da bi bil predsednik nove vlade, dr. Vesnić in da se ministristvo za notranje stvari odstopi demokratski zajednici. V tej smeri se sporazum bliža končni rešitvi.

Vest o spremembi poslovnega reda ni resnična?

LDU Beograd, 14. aprila. „Balkan“ piše: Včeraj se je razširila vest, da je nova vlada predložila regentu predhodni zakon o poslovnem redu parlamenta, da pa je prestolonaslednik odklonil odobrenje. Ta vest ni resnična. Vlada se s tem sploh ni bavila in torej tudi ni mogla predložiti kakega predloga regentu v podpis.

Albanija za neodvisnost.

LDU Beograd, 14. aprila. Iz Firane javljajo: Dne 25. m. m. je albanska narodna skupščina sprejela izjavo, s katero izreka nado, da se bo Italija ozirala na želje albanskega ljudstva, da bo izpremenila svojo politiko in priznala neodvisnost Albanije. Nadalje zahteva od Anglije in Francije, da spoštujeta pravo samoodločbe in zaščite narodnih manjšin ter se končno zahvaljuje Wilsonu in ameriškemu narodu, da sta ščitila majhne narode.

Plačevanje carine.

LDU Beograd, 13. aprila. Po predlogu finančnega ministra in sklepu ministrskega sveta se plačuje izvozna carina do 10.000 dinarjev v gotovini v dinarski vrednosti, nad 10.000 dinarjev pa z garancijskim pismom denarnih zavodov tekom 1 meseca.

Madžarska obrambna liga.

LDU Beograd, 14. aprila. Iz Budimpešte se javlja, da je tam liga za obrambo teritorija in pisarna za pripravo miru pod pokroviteljstvom Horihya razvila akcijo za prostovoljne darove, da se olajša položaj beguncem in da se ojači delovanje za očuvanje nedotakljivosti Madžarske.

Skupščina mohamedancev v Skoplju.

LDU Beograd, 13. aprila. „Dalkan“ javlja: V Skoplju se pripravlja velika skupščina Turkov in Arnavtov, na kateri se bodo Mohamedanci južne Srbije politično organizirali.

Železniška zveza Skoplje—Gostivar.

LDU Beograd, 14. aprila. Železniška zveza Skoplje—Gostivar je zopet vzpostavljena.

Tirolska deželna zbornica.

LDU Inomost, 14. aprila. Kakor se poroča iz deželne zborovalnice, je odrejena prihodnja seja tirolskega deželnega zbora, na katerega dnevnem redu stoji 27 nujnih predlogov, na 17. t. m.

Stavka na Irskem.

LDU London, 14. aprila. Na Irskem traja stavka dalje. Delo stoji povsod, razen v Ulstru.

Stavka krojačev v Solnogradu končana.

LDU Solnograd, 14. aprila. Po tri tedenski stavki so krojači v vseh podjetjih zopet pričeli z delom.

Položaj v Plauen.

DKU Dresden, 15. aprila. (Wolff.) Od Hofa prispele čete so zasedle Falkenstein. Nadaljne čete so napredovale v smeri na Burgstett, kakor tudi jugovzhodno in vzhodno od Chemnitze. Državno ozemlje Chemnitz še ni zasedeno.

DKU Plauen, 15. aprila. Hölz je izginil iz Falkensteina ter se, kakor se sodi, nahaja v Goltesbergu.

Stavka na Francoskem.

DKU Aachen, 15. aprila. (Wolff.) Včeraj je izbruhnila v Eupenu, Malmedyju in Montjoise generalna stavka.

Demokratska posvetovanja v Zagrebu.

LDU Zagreb, 13. aprila. V Zagrebu se mudita dr. Kramér in dr. Žerjav. Tekom današnjega dne so se vršila ponovno posvetovanja med njima in drugimi voditelji demokratske stranke, ki se mude v Zagrebu. Konference se tičejo notranjega položaja zlasti nove situacije, ki je nastala vsled ponovljenih pogajanj med vlado in Draškovičem kot zastopnikom demokratske stranke. Kakor poroča „Domovina“, bi bili demokrati pripravljene pristati na koncentracijo pod pogojem, da obdrže radikalni ministrski predsedstvo, odstopijo notranje ministrstvo njim, pokrajinske vlade pa se nevtalzirajo.

Razne vesti.

Čudeži mraza. Profesor Raoul Pichet, eden prvih raziskovalcev mraza, je v Londonu predaval o tej znanstveni panogi. Posebno zanimivo je, kako deluje mraz na telo in na način življenja. Žive ribe n. pr. se morejo samo do 15 stopinj pod ničlo ohladiti. V takem stanju so podobne storžu, ki se da na drobne koščke lomiti. Ako se jih zopet malo ogreje, tedaj prično veselo plavanje po vodi. Žabe vzdrže 28 stopinj mraza, nekatere kače 25, stonoge do 20, infuzorije do 60, a polži celo do 120 stopinj, ne da bi kak mraz škodoval njihovemu življenju. Seveda ne smejo biti predolgo izpostavljeni mrazu, v mnogih slučajih ne čez eno uro. Jako občutljiva za mraz so jajca vseh ptic, temperatura, nižja od ene stopinje jih uniči vse brez izjeme. Najhujši sovražniki človeštva pa, kakor mikrobe, bakterije, bacili itd., so za mraz nedovzetni.

Kako dolgo žive rastline in drevesa? Neki ameriški list poroča, da žive najkrajši čas jablane, od katerih žive nekatere vrste samo do 40 let, dočim živi bršljan do 450 let, javor 500, breza 600, pomaranča 620, cipresa do 800, platana in lipa do tisoč let, jelka 1200, hrast 1500 let. Cedra raste tudi do 2000 let. V Kaliforniji v Ameriki pa so drevesa, ki so stara celo 5000 let.

Nenavaden obrt. Londonska policija je prijela nenavadnega čudaka. Mož je imel velikega psa, ki je bil naučen, da je dobro oblečenim gospodom trgal iz rok dežnike in potem z njimi pobegnil. Lastnik nadarjenega

psa je seveda dežnike prodal in pri tem prav dobro živel, dokler ga ni zasačila trda roka pravice. Psa so izpustili, lastnika pa vtaknili v zapor.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V četrtek 15.: »Sappho«, Ab. A—35.

V soboto 17.: »Divji lovec«, Ab. B—35.

V nedeljo 18.: Popoldne ljudska predstava ob znižanih cenah »Kristova drama«. Zvečer »Hasanaginica«. Ab. B—36.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Marljive zidarje se sprejme takoj. Pojasnila daje upravništvo. 3—1

Posojilnica v Mariboru nanzanja, da je danes umrl nje dolgoletni član nadzorstva in ravnateljstva gospod

Henrik Schreiner

ravnatelj drž. moškega učiteljskega v Mariboru itd. itd.

Pogreb velezaslužnega pokojnika se vrši v petek, dne 16. aprila ob 14. uri iz učiteljskega na pokopališče v Pobrežju.

Maribor, dne 14. aprila 1920.

Ravnateljstvo.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Novi tečaji za

slovensko stenografijo
nemško stenografijo
strojepisje
slovensko korespondenco
nemško korespondenco
računstvo
slovensko knjigovodstvo
nemško knjigovodstvo
slovenščino za začetnike
hrvaščino
nemščino za začetnike
lepopisje in
cirilico

255 3—2

začnejo 3. majnika 1920

Zasebni učni zavod Legat v Mariboru

Vetrinjska ulica 17, I. nadstr.

Govorilne ure od 11—12. Telefon št. 34/VIII. Natančen prospekt se dobi brezplačno tudi v knjigarni Heinz v Gosposki ulici.

Širite naš list!

Prevzetje restavracije!

Naznanjam cenjen. občinstvu, da sem prevzel s 1. aprilom t. l.

restavracijo

„Narodni dom“

in prosim za obilen obisk. Prevzamem tudi abonente.

Se priporočam najtopleje

Hinko Kosič, restavrater.

Spedijski oddelek:

Prevažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacarinanja, prevoz z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in pohištva.

Največje domače podjetje v Jugoslaviji!

„Balkan“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba

• MARIBOR •

Pisarna: Cankarjeva ulica št. 1
Telefon interurb. 375

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi tvrdkami.

Blagovni oddelek:

Prodaja vsakovrstnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorska kupčija.

Komisija:

Prevzame se vseh vrst blago v prodajo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni londi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predajame na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.